

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
15 ГРУДНЯ 2022 РОКУ**

УДК

*Розглянуто і схвалено
кафедрою теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету
(протокол № від 2022 р.)*

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № від 2022 року)

Рецензенти:

Наукове консультування і редагування: доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 р., Мукачево)
/ За заг. ред. Г. В. Товканець: – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-2), Гангур Г. В. (ПО-2).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

©Мукачівський державний університет, 2022

ЛЕХМАН О. Ю., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Соціально-психологічні аспекти становлення та розвитку особистості молодшого школяра.....	43
ЛІЗАНЕЦЬ К. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості формування комунікативної компетентності у здобувачів початкової освіти.....	45
МАКАРЕВИЧ О. В., МАЙБОРОДА І. Е. Використання інтерактивних методів та форм роботи в освітньому процесі Нової Української школи.....	47
МАРУШКА М. В., ЛІБА О. М. Формування в молодших школярів початкових уявлень про дробі.....	49
МАТВІЮК А. О., ЛАЛАК Н. В. Формування фінансової грамотності здобувачів початкової освіти на уроках «я досліджую світ».....	51
МИКУЛЯК М. Б., ЛІБА О. М. Технологія розвивального навчання як засіб формування пізнавального інтересу на уроках математики в початковій школі.....	51
НАЗДРАВЕЦЬКА Є. П., БУЧЕЛЛА М. І., МИХАЙЛОВА К. В. Зв'язок базового компоненту дошкільної освіти з концепцією нуш.....	55
НІМЕЦЬ С. М., ЛІБА О. М. Використання STEM-технологій на уроках математики в початковій школі.....	51
ОХРИМЧУК М., ЛІБА О. М. Методичні основи формування геометричних понять в учнів початкових класів в умовах реалізації концепції НУШ.....	51
ПАНЬКІВ Е. І., ЧЕКАН О. І. Підготовка учителів-логопедів в умовах ЗВО.....	60
ПНЯШКО Я. М., МОЛНАР Т. І. Превентивне виховання в системі педагогічної діяльності вчителя початкових класів.....	62
ПОПКО Д. О., БРИЧОК С. Б. До проблеми дисциплінованої поведінки учнів у школах України її пол. хіх – початку хх століття.....	64
РОЛЯ А. Й., РУСИН Ю. В., ЛАЛАК Н. В. Роль народознавства у формуванні світоглядних уявлень молодших школярів.....	66
СІДОР Ю. І., МАЙБОРОДА І. Е. Формування компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мистецької освітньої галузі.....	68
СІДОР Ю. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Формування сучасних компетентностей у молодших школярів.....	70
СУХОДОЛЬСЬКА Ю. М., МОЛНАР Т. І. Особливості розвивального освітнього середовища в Новій Українській Школі.....	72
ТОВТИН Х. В., ЛАЛАК Н. В. Підготовка майбутніх учителів до викладання інтегрованого курсу «мистецтво» у початковій школі.....	74
ТУРІНА М. Г., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі Нової Української Школи.....	77
ХИМИНЕЦЬ К. І., МИКУЛІНА А. К. Естетичне сприймання як засіб розвитку особистості молодших школярів.....	79

Лізанець К. І., здобувачка вищої освіти
Спеціальності 013 (Початкова освіта)

Науковий керівник:

д. п. н. проф. Товканець Г.В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Серед важливих завдань освітньої реформи в Україні є піднесення мовної та мовленнєвої культури суспільства, озброєння молоді знанням стилістичних багатств рідної мови, виховання шанобливого ставлення до слова як до знаряддя праці, носія інформації, професійного вербального ресурсу, засобу духовного впливу, що має сприяти розвитку культури й духовності народу.

У Концепції Нової української школи зазначено, що сьогодні шкільна мовна освіта повинна формувати особистість, яка адаптована до життя у світі багатоманітних зв'язків – від контактів із найближчим оточенням до глобальних. Перед сучасним закладом освіти стоїть важливе завдання – формувати в здобувачів освіти уміння і навички самостійно будувати висловлювання різних жанрів, які необхідні їм у процесі навчання і майбутньої діяльності. Невипадково, що у Державному стандарті початкової освіти серед ключових компетентностей, якими повинен оволодіти сучасний школяр, виділено: «вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях...» [3, с. 2].

Теоретичні та практичні аспекти формування комунікативної компетентності розкриті у наукових доробках Ф. Бацевича, М. Вашуленка, Н. Гез, Н. Голуб, Ю. Жукова, І. Зимньої, К. Климової, Л. Мамчур. Науковцями, Л. Вознюк, В. Гринькова, З. Залібовська-Ільніцька, Л. Кліманова, Т. Олійник та ін. окреслено шляхи розвитку комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти. У Законі України «Про освіту» компетентність трактується як динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [4].

В контексті дослідження розкриємо сутність поняття «комунікативна компетентність». Поділяємо думку науковців Ю. Жукова, Ю. Вторнікової, які у своїх працях розглядають її як здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з оточуючими людьми, це певна сукупність знань, умінь та навичок, що забезпечують ефективне спілкування, передбачають уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти й бути зрозумілим для партнера у процесі спілкування [2]. Варто зазначити, що вітчизняні науковці ототожнюють два поняття: «комунікативну компетентність», тобто здатність особистості, її готовність і спроможність до розв'язування комунікативних задач, та «комунікативну компетенцію», що виявляється в наявності комунікативних знань, умінь, навичок і досвіді комунікативної діяльності.

Поділяємо думку Ф. Бацевич, Л. Вознюк, Т. Олійник, які виділяють три основні етапи формування комунікативної компетентності. Так, на першому відбувається розвиток уміння висловлювати думку, твердження в заданій сфері. Другий етап передбачає порівняння власного висловлювання з висловлюванням своїх однолітків, формуванням уміння співставляти та встановлювати контакт. Третій етап характеризується умінням виражати особисте ставлення до фактів, подій, враховуючи при цьому ставлення співрозмовників [1].

У типових освітніх програмах для закладів загальної середньої освіти (для 1-4 класів, за ред. О. Савченко) передбачена робота за такими змістовими лініями: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища» [5]. Це сприяє формуванню у здобувачів освіти комунікативної компетентності через розвиток уміння слухати, розуміти, досліджувати мовлення, висловлювати та будувати його, шукати та аналізувати інформацію для задоволення своїх потреб. Оскільки комунікативна компетентність є індивідуальним інтегрованим утворенням, то вона передбачає міжособистісну комунікативну взаємодію, стимулює активність, ініціативність, і дає можливість молодшим школярам будувати власні висловлювання в різних формах. Як показує практика, цілком обґрунтованим є організація та проведення «Ранкових зустрічей» відповідно до вимог Нової української школи. Така форма організації освітнього процесу дає змогу учням брати активну участь у групових обговореннях, а вчителям – моделювати й активно розвивати в дітей уміння та навички ефективного спілкування, формувати комунікативну компетентність.

Таким чином, комунікативна компетентність здобувача початкової освіти виявляється в здатності спілкуватися з людьми різного віку і статусу, розуміти й відтворювати сприйняту на слух та прочитану інформацію, змістовно висловлювати свої думки в усній і письмовій формах, вільно володіти мовою в різних навчальних та життєвих ситуаціях. Формування комунікативної компетентності сучасних школярів вимагає урізноманітнення форм організації освітнього процесу. При цьому перевага надається тим, які створюють таку мовленнєву ситуацію, коли кожен здобувач освіти має можливість висловитись, проявити себе в комунікативному процесі. Ефективним з таких позицій є інтерактивне навчання, організація якого передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, що сприяють формуванню комунікативних вмінь і навичок, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф.С Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавн. центр «Академія», 2014. – 344с.
2. Вторникова Ю. С. Комунікативна компетентність у структурі ключових компетентностей громадян Європи / Ю. С. Вторникова // Витоки педагогічної майстерності: збірник наукових праць. – Полтава, 2011, – С. 88-94
3. Державний стандарт початкової освіти //[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/87-2018>.
4. Закон України «Про освіту»//[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

5. Савченко О. Я. Нова українська школа. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (1-4 клас), затверджена Колегією Міністерства освіти і науки 22 лютого 2018 року// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/program/program-1-4/60407/>.

Макаревич О. В., студентка ПО-2 курсу
Науковий керівник:
ст. викл. кафедри теорії та методики
початкової освіти Майборода І. Е.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ТА ФОРМ РОБОТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Закон України «Про освіту» визначає, що пріоритетним напрямком у розвитку освіти є підготовка освіченої особистості як найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей та необхідних для успішної самореалізації компетентностей, що є запорукою розвитку кваліфікованих спеціалістів, здатних до творчої праці, професійного становлення та впровадження сучасних технологій [1].

Нові завдання шкільної освіти в Україні, що спрямовані на гуманізацію та демократизацію всього навчального процесу в школі, визначають нові пріоритети навчання і виховання, потребують формування ініціативної особистості, здатної до раціональної творчої праці. Нова українська школа – це школа компетентностей: спілкування державною мовою, спілкування іноземними мовами, математична грамотність, компетентності в природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, соціальні і громадянські компетентності, підприємливість, загальнокультурна грамотність, екологічна грамотність і здорове життя, інноваційність. Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти [2].

На сучасному етапі розвитку освіти є різноманітні освітні технології, які допомагають вчителю раціонально побудувати процес навчання і досягти вищих результатів педагогічної діяльності. Школа надала вчителю можливість вибору у використанні інтерактивних технологій, спрямованих на всебічний розвиток та становлення творчої особистості учнів.

Досягнути цього можна, створюючи інтерактивне середовище навчання, використовувати парні, групові, колективні форми діяльності, спрямовані на розвиток креативності. Тому в освітньому процесі повинні ефективно використовуватися такі інноваційні технології та методи, що вчать робити самостійний вибір, пов'язувати вивчене з практичним життям, враховуючи індивідуальність учня, як: розвивальне навчання; інтерактивні технології;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>